

Bude dobré, když to zazní ještě jednou, bratři a sestry. *Ježíš řekl:*
„Chlapče, pravím ti, vstaň!“ Mrtvý se posadil a začal mluvit.
(14n)

Stalo se cosi, co se naprosto vymyká našim zkušenostem. Vzkříšení mrtvého. Anebo – ať to neříkám hned tak zhurta náboženským slovníkem a nemluvím o vzkříšení – došlo k probuzení mrtvého. Jak si poradíme s takovou událostí? Co znamená pro nás, lidi smrtelné? Umírání a smrt se přece objevuje v našem okolí a jednou se přiblíží i k nám samotným. Má příhoda naimské vdovy něco společného s naším údělem?

Nebyl to tehdy obyčejný pohřeb. Byl obzvlášť ponurý. Zemřelo dítě. Už to samo v nás vyvolává hořké otázky. Kde zůstal Bůh? Proč dopustil zkázu nevinného života? Jak může být tak tvrdý? Věřící tenkrát obhajovali Pána Boha a Boží spravedlnost názorem, že pokud zemře nedospělý člověk, je to kvůli nějakému závažnému hříchu rodičů. Snad dřívějším lidem takový jednoduchý pohled pomáhal, nám však už zřejmě nepostačí. Žijeme v trvalých rozpacích nad neštěstím a zlem ve světě.

Nebyl to obyčejný pohřeb. Branou ven z města vychází smuteční průvod. Průvod několika-násobně smutný. Je zde mrtvý chlapec, je zde ale i jeho matka. Vdova, která právě pochovává svého jediného syna. Kromě obrovské citové tragédie prožívá žena také tragédii ekonomickou. Kdo se o ni teď postará? Muž ji zemřel před časem a jiného syna nemá. Čeká ji přežívání z příležitostných milodarů od příbuzných a od sousedů, jenže ti se předně musejí starat o své rodiny. Vdova má před sebou temnou budoucnost. Žádný pravidelný příjem, žádná pravidelná péče, asi jako kdyby nám zanikl nárok na důchod se státního penzijního systému a zároveň by se na nás nevztahovalo zdravotní pojištění. Hrůza představit. (Mimochodem, když už jsem to nakousl: v evangeliu opakovaně čteme, že Ježíš sedával u jednoho stolu s hříšníky a s nevěstkami. Prodejny ženami se z nouze často stávaly právě vdovy, pro které se nenašel jiný způsob obživy.)

Pryč z města Naim se ubírá zástup lidí. Nebyl to obyčejný pohřeb. Vznášel se nad ním nádech obvinění. V rámci strohých dobových představ visela ve vzduchu otázka: Kdo spáchal hřích, kvůli němuž nebohý chlapec musel zemřít? Zhřešil zesnulý otec dítěte? Nebo snad zhřešila dokonce matka, která nyní vpředu zoufale naříká? Aniž by se dopátral odpovědi, jde zástup směrem k hřbitovu splnit svůj smutný úkol. Jak čteme, **veliký zástup z města vdovu doprovázel.** (13)

Veliký je zástup těch, kteří jdou zarmoucení cestou smrti. Bez výhledu, bez naděje. Ten početný zástup smutných a znejistělých neprochází pouze naimskou branou. Ten veliký zástup jde skrze staletí, prochází i naší přítomností. Zástup těch, kteří vedle sebe vidí smrt a před sebou hrob. Veliké množství lidí, nad nimiž visí nevyjasněná otázka viny a strach z budoucnosti. Považujme ten pohřební průvod za obraz společnosti, která si neví rady se smrtí. Která se děsí náhlých vpádů smrti do života. Je to obraz také naší společnosti, neboť moderní doba smrt nevyřešila, pouze ji zasunula do příšeří. (Avšak téma smrti se vrací jinudy a hůř: v nesmyslně násilných filmových scénách nebo v kriminalitě. Ano, i veřejná debata o tzv. euthanasii ukazuje, jak jsme bezradní vzhledem ke smrti a snažíme se ji aspoň trochu ochočit.) Mnohdy se i současný člověk nevědomky ocitá duchem v pohřebním zástupu u města Naim, v atmosféře děsivé smrti.

Zástup opustí město a na silnici potká jiný zástup. Ten má úplně opačný směr. Nemíří na hřbitov, nýbrž do města, kde tepe život. Ani jeden zástup není malý. **☐ Ježíšem šli jeho učedníci a veliký zástup lidí. (11)** Atmosféra onoho druhého zástupu byla zcela odlišná. Na smrt nemá ani pomyšlení. Před chvílí Ježíš uzdravil nemocného sluhu římského důstojníka. V zástupu se tom mluví, všichni žasnou nad Ježíšovou mocí. Diví se, jak mocného a nadaného člověka mají mezi sebou. Je radost žít vedle takového jedince. Člověk úplně ztrácí obavy, věří, že se život po jeho boku podaří. Druhý zástup můžeme považovat za jakýsi zárodek církve. Lidé, kteří jdou s Ježíšem. Zatím však je jejich chození ve víře příliš bezstarostné. Dosud jejich víra nenarazila na problém. Dosud se nesetkali se smrtí.

U města Naim na sebe oba průvody narazí. Včele prvního zástupu rakev, včele druhého Ježíš. Snažím se představit si onen okamžik. Dvě skupiny protichůdného zaměření stojí před sebou na silnici. Kdo komu ustoupí z cesty? Bývá zvykem uhnout a nepřekážet pohřebnímu průvodu. Ježíš se ale nepostaví na krajnici, nýbrž kráčí pohřbu naproti. (Nás křesťany, kteří známe velikonoční události, asi nepřekvapí, že již zde jakoby symbolicky Ježíš jde vstříc smrti.) Zamíří rovnou k naříkající vdově. **Když ji Pán uviděl, bylo mu jí líto. (13)** Lítost, slitování, soucit ovládají Mistrovo srdce. Je zajímavé, že to, co tolik ovlivňovalo Spasitelovo nitro, příliš nezajímá moderní vědu, ani moderní společnost. Kdepak se, prosím vás, na veřejnosti mluví o tom, že je někomu někoho líto? Na stránky novin se dostanou akorát udělené prezidentské milosti, ale nad nim se spíš ohrnuje nos a pozvedá obočí. (Bohužel.) Snad ještě psychologové tu a tam zabrousí k námětu lítosti, ale jejich knihy dosud očividně neprorazily. O lítosti a soucitu se neučí ve školách. Děti se dozvědí o síle páry a elektřiny, o síle zbraní, o síle myšlenek a umění, ale o tak silném hybateli lidského jednání jako je lítost se v osnovách nepíše. A přitom je to tak důležité. Že se cosi pohne v lidských útrobách, ano, že to úplně sevře žaludek a člověk se odhodlá k milosrdnému skutku. K činu, který nemá důvod nikde v okolí, nýbrž který má důvod jen a jen v lidském nitru. Konám pro druhého bez vnějšího donucení, konám sám od sebe, zevnitř nemohu jinak.

☐☐☐☐☐☐☐☐☐ **Když Pán vdovu uviděl, bylo mu jí líto a řekli jí:**

„Neplač.“

(13) Vdovino neštěstí bylo opravdu veliké. Ztráta milého člověka, ztráta zajištění a částečně i ztráta dobré pověsti. Nikdo se snad Ježíšově lítosti nepodiví. Ta žena potřebuje pomoc jako málokdo jiný. Bibličtí vykladači poznamenávají, že Pán Ježíš během své činnosti musil potkat dost pohřebních průvodů, ale buď se jich sám účastnil, nebo je prostě minul. Nyní však tváří v tvář naprosto beznadějně budoucnosti je hnut soucitem. Jako kdysi prorok Elíša a před ním prorok Eliáš vzkřísí Ježíš mrtvé dítě a navrátí je matce. Jak to udělal, nevíme. Víme však, že Kristus byl natolik ponořen do života, že rozuměl věcem, kterým druzí nerozuměli. Chápal obtíže lidského soužití a hlásal odpuštění, probíral nevyjasněné otázky mezi člověkem a Bohem a dával za vzor dětskou důvěru, vzdoroval zlu a neštěstí a smrti tolik, že se jim sám nevyhnul. Snad proto může uslzené vdově říci:

Neplač.

Kde jiní vidí smrt, on rozpoznává život. „Nezemřela, vždyť jenom spí“, prohlásí Kristus jindy o dceři Jairově. To je evangelium: Milí lidé, kteří berete smrt vážně, berte ještě vážněji život.

A je po pohřbu. Smuteční zástup ani nedošel k hřbitovu. Zesnulý se probral a mluví. Před naimskou branou nastal chaos a zmatek. Který zástup je který? Lidé se promíchali. Ze dvou zástupů vznikl zástup jediný. Teprve tento zástup smíme cele srovnávat s církví. Ti, kteří šli prve radostně a bezstarostně s Ježíšem, se museli zastavit, uslyšet pláč

svých bližních a vyrovnat se se smrtí. Museli objevit, že Kristus se neřídí vlastní mocí, nýbrž soucitem. Museli zjistit, že pravý Vykupitel se nevyhýbá trápení, nesestupuje z kříže, nýbrž vstupuje do lidské beznaděje a s lítostí se ujímá zoufalých duší. A ten druhý zástup, zástup s mrtvým na márách zažil, že Kristu líto těch, před kterými se zavřela budoucnost. Že existuje slitování pro ty, kteří ztratili život. Bůh má život na rozdávání.

Dva protichůdné zástupy se spojily, neboť víra spojuje lidi.

Všech se zmocnila bázeň, oslavovali Boha a říkali: „Veliký prorok povstal mezi námi!“ a „Bůh navštívil svůj lid.“

(16) Nikdo nemluví o šťastné náhodě, nikdo nemluví o zázraku. Mluví se o návštěvě, ale ne o takové, když k vám někdo přijde pouze na kafe a po chvíli odejde. Bůh se lidem návštěvou přiblížil. Zblízka uviděl, jak žijí, a spatřil, že potřebují pomoc. A tak jim pomohl. Lidé s pozoruhodnou střízlivostí poznávají, koho v Ježíši vedle sebe vlastně mají. Kristus pro ně není uzdravovatelem, není pro ně divotvůrcem, křisitelem a rozmnožitelem pokrmů. Ježíš je pro ně prorokem.

Veliký prorok povstal mezi námi!

Takový je hlavní objev od města jménem Naim. Ježíš je prorokem – člověkem dobře obeznámeným s cestou podle Boží vůle. Je to cesta, na které se člověk nechá pohnout lítostí nad bídou. Je to cesta, na které nás potká zármutek a smrt. Ale na konec je to cesta radosti, lidského společenství a slávy Boží. Amen.

Napsal uživatel Jiří Tengler

Úterý, 23 Říjen 2007 21:27 - Aktualizováno Čtvrtek, 17 Leden 2008 22:23

2. Královská 4, [] [] [] [] [] [] [] [] [] [] 18-21.32-37 [] [] 68,1.2.9; 638; 523; 453 []

[] [] [] [] [] []

Židům 10,35-39

Kázání na 16. neděli po Trojici 23. září 2007.